

«ΣΗμερινός ΜΑθητής - Αυριανός Ενεργός Πολίτης του Κόσμου
(ΣΗ.ΜΑ.- Α.Ε.Π.)»

ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ: ΤΑ ΡΕΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΚΗΦΙΣΟΥ

1^ο Γυμνάσιο Μεταμόρφωσης

Εκπαιδευτικοί: Γεώργιος Τερζής, ΠΕ02
Αθηνά Οικονόμου, ΠΕ04.02

ΣΚΟΠΟΣ: ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Συμμετείχαν: Μαθητές Α Γυμνασίου
- Διαθεματική προσέγγιση: Ιστορία, Βιολογία
- Ιστοεξερεύνηση
- Αυτοψίες από ομάδες μαθητών
- Φωτογραφίες
- Βίντεο
- Συζήτηση

ΠΟΤΑΜΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ: ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

Αναζητήσαμε πληροφορίες:

Με τα ποτάμια της Αθήνας έχει ασχοληθεί ο τύπος...

LIFO ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ CULTURE ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ PODCASTS Plus

ΕΛΛΑΔΑ | ΔΕΣΦΕΡ | ΠΟΛΙΤΙΚΗ | ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ | ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ | ΤΥΧΑΙΟΤΗΤΑ | ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ | ΚΑΡΤΕΣΕΣ | ΕΡΕΥΝΑ | ΕΚΦΡΑΣΗ

ΑΘΗΝΑ

Τα θαμμένα ποτάμια της Αθήνας

ΙΠΠΟΣ, ΚΗΦΙΣΟΣ ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΟΣ ΔΕΡΡΑΝ ΤΗΝ ΠΕΔΙΑΔΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ. ΤΟΡΑ ΘΗΝΑΙ ΟΜΑ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΜΠΑΖΑ.

14.3.2020

Βρείτε

f t i o

< SHARE 682

Αθήνα, 1801-1806. Οι καταρράκτες του Ιλισού, το Ολυμπίον, η Διχρήστια και ο λυκαβητός. Τυπώθηκε στο Λονδίνο το 1821. Συγγραφέας Edward Dodwell

Όσο κανείς ανακαλύπτει όμως, εκτός από τα ποτάμια, και τα μικρότερα ρέματα της Αθήνας, τόσο γοητεύεται από την αντίσταση του φυσικού τοπίου στην καταστροφή, κάτι που προβάλλεται κυρίως από ομάδες εξερεύνησής τους.

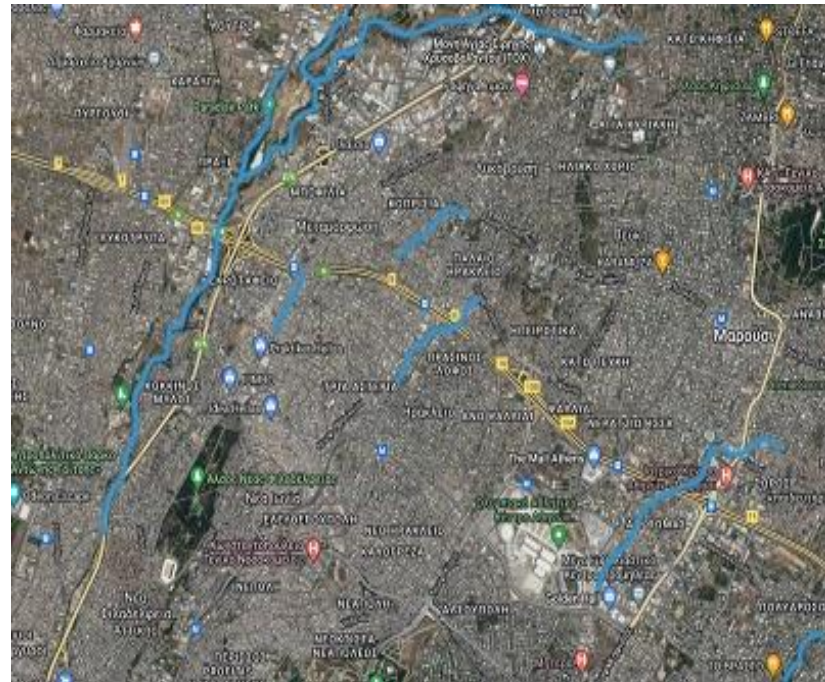
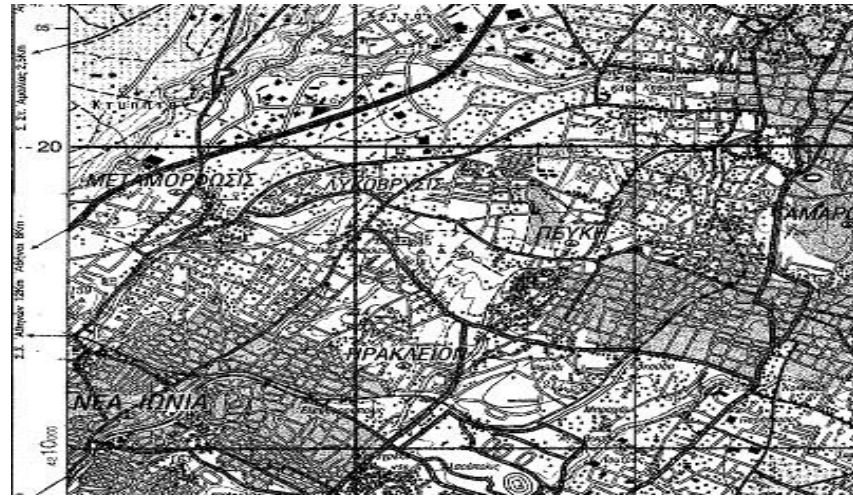
Προβληματιστήκαμε:

Ο εντοπισμός των ρεμάτων πάνω σε ένα χάρτη, είναι εξαιρετικά δύσκολος, ακριβώς γιατί αποκαλύπτει το πρόβλημα του θαψίματος τους μέσα στον άναρχο αστικό ιστό.

Μελετήσαμε:

Παλιότεροι χάρτες της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ), ακριβώς επειδή αποτυπώνουν την Αθήνα πριν από 50 και παραπάνω περίπου χρόνια, διασώζουν την καταγραφή και αποτύπωση των χαμένων πλέον ρεμάτων και έτσι συνδυαστικά δίνουν το **έναυσμα της εξερευνησής τους** στο σημερινό Αθηναϊκό, χαοτικό τοπίο.

Εμείς **επιλέξαμε**, με αφορμή την εργασία για το Αδριάνειο Υδραγωγείο, αλλά χωρίς αυτά να είναι το θέμα της έρευνάς μας, μερικά μόνο ρέματα.

Η αρχή της περιήγησής μας ξεκινά λίγο πιο νότια, στη ρεματιά **Χαλανδρίου**, ενός ρέματος ζωντανού, αξιοποιημένου με το θέατρο, προστατευμένου από συλλόγους και τους περιοίκους, το οποίο καταλήγει μέσω του Ποδονίφτη στον Κηφισό, που τελικά φαίνεται αλλά δεν είναι τόσο μακριά.

Δυστυχώς η εικόνα δεν είναι το ίδιο
ειδυλλιακή για το επόμενο ρέμα, της
Σαπφούς, ενώ ο επισκέπτης και στο
ΟΑΚΑ θα προσπαθήσει πολύ για να
καταλάβει τι λέει το εποπτικό υλικό εκεί,
σε σχέση τόσο με το φυσικό όσο και με το
ιστορικό τοπίο...

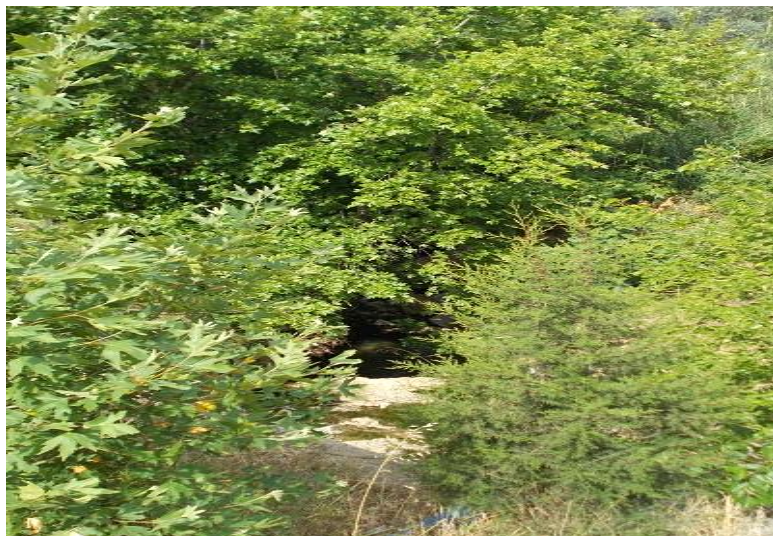
Συνεχίζοντας δυτικά, αναζητούμε το ρέμα του **Ηρακλείου**, προς διερεύνηση το παλιό του όνομα, αλλά πλέον ταυτισμένο με την οδό Ηρακλείου, με οδό ακριβώς παράλληλη της λεωφόρου, που μόνο η πλατανοστοιχία προδίδει το όμορφο παρελθόν του τοπίου...

Στη **Μεταμόρφωση**, το επόμενο ρέμα που μας απασχόλησε είναι το λεγόμενο του Κατσαούνη, σε μια ήσυχη γειτονιά, όπου προβλέφθηκε μελέτη συντήρησης της κοίτης του αλλά και αξιοποίησής του, με τη μορφή πεζοδρόμου, που όμως τα παιδιά δεν τον ταυτίζουν σε καμία περίπτωση με παλιό ρέμα.

Πλησιάζοντας στον Κηφισό, τα ρέματα είναι πλέον ζωντανά, υδροδοτώντας το ποτάμι. Το ρέμα **Κοκκιναρά**, ξεκινώντας από το Κεφαλάρι της Κηφισιάς, διασώζεται στην Λυκόβρυση, σε ένα τοπίο πραγματικό θησαυρό, αν και άγνωστο στους πολλούς, για την περιοχή.

Η περιοχή είναι αξιοποιημένη, με την εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα παραποτάμια, αλλά και εδώ το ανθρώπινο δαιμόνιο έχει κάνει αισθητή την παρουσία του ...

Η εικόνα όμως είναι θλιβερή όταν φτάνουμε στο ρέμα της **Χελιδονούς**, που είναι ουσιαστικά η αρχή του Κηφισού ποταμού... . Το ποτάμι είναι ζωντανό και αντέχει σε πείσμα του βιομηχανικού τοπίου, δεχόμενο όμως την ασφυκτική πίεση των λυμάτων...

Συμπεράσματα:

- ❖ Η διαθεματική προσέγγιση του προγράμματος και η σύνδεση του με το φυσικό τοπίο της γειτονιάς τους, ενθουσίασε τους μαθητές.
- ❖ Η συμμετοχή στις αυτοψίες έδειξε ότι οι μαθητές ενδιαφέρονται για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της γειτονιάς τους.
- ❖ Τα σχολεία έχουν την παιδεία και την ευαισθησία να ψάξουν και να ανακαλύψουν το φυσικό και ιστορικό τοπίο της γειτονιάς τους, να κρίνουν και να καταγγείλουν, να προκρίνουν και να προτείνουν την προστασία και ανάδειξη του τόπου τους.
- ❖ Πρόταση: θέμα διασύνδεσης και συνεργασίας των σχολείων της Αθήνας, τα ρέματα και τα ποτάμια, όπως αυτά επηρεάζουν και τον υδροφόρο ορίζοντα των θαλασσών, αφού τα νερά τους εκεί εκβάλλουν επηρεάζοντας το ευρύτερο οικοσύστημα, τελικά όλης της Μεσογείου.

❖ Ευχαριστούμε τους εκπαιδευτικούς:

Αρνή Ιωάννα, ΠΕ06

Μαγκλάρας Ηλίας, ΠΕ02

Καρπούζα Μαρία, ΠΕ80

Εμμανουηλίδης Έκτορας, ΠΕ11

Διαμαντής Κωνσταντίνος, ΠΕ 04.05

Ευχαριστούμε!

